

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa, Complectens Omnia Morum Præcepta, Et Principia Decisionis Omnium Conscientiæ Casuum, Suis Quæque Momentis Stabilita

Ad usum Parochorum, & Confessariorum

Continens Tractatus De Obligationibus Specialibus Certorum Statuum, De
Sacramentis In Genere, Et In Specie, Et De Censuris Et Irregularitatibus

Antoine, Paul-Gabriel

Ingolstadii, MDXXXIV.

VD18 90392167

Q. 6. Quomodo convalidandum est Matrimonium invalidum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41032

Curia exigunt, nihilque reticeatur veri, ratione cuius dispensatio aut nullo modo, aut non nisi cum certa conditione vel limitatione daretur, ex c. *super de rescript.* alioqui dispensatio esset obreptitia, vel subreptitia, ideóque nulla, ob defectum consensús in dispensante. Vide dicta de legib. cap. 6. q. 5.

Hinc si inter consanguineos aut affines præcesserit copula, vel inter illos attentatum sit matrimonium, vel copula incestuosa habita sit spe dispensationis facilius impetranda; vel si cum notitia impedimenti, vel sine illa, præmissis tribus denuntiationibus, vel iis omissis, contractum sit Matrimonium: hæc omnia exprimi debent in supplicatoriis; itera si plura sint impedimenta etiam ejusdem rationis, debent omnia exponi; nam cum singula obstant, Matrimonio, necessaria est dispensatio omnium & sublato uno manet adhuc alterum. Et item gradus cognationis & affinitas explicandus est: etsi sit inæqualitatis in gradibus, quæ oriatur ex eo quòd fœmina sit propinquior stipiti, ut si sit amita, debet exprimi.

Q. 6. Quomodo convalidandum est Matrimonium invalidum?

Resp. 1. Si nullitas Matrimonii in facie Ecclesie, hoc est, coram Parocho & duobus saltem testibus initi, sit occulta ob defectum occultum, de quo non sit periculum ut aliquando innotescat; tunc ut Matrimonium fiat validum, sufficit quòd sublato impedimento occultè mutuo consentiant sine Parocho & testibus,

testibus, ut teste Navarro declaravit S. Pius V. quia Decretum Trident. hunc casum non comprehendit, cum ejus ratio ad eum se non extendat, & jam obtineatur ejus finis. Nam ratio finalis decreti est, ut publicè constet, ideòque probari possit validitas Matrimonii, & sic vitentur gravia mala ex clandestinis nuptiis manantia, maximè concubinatus & adulterium, dum quidam cum una contraxerunt, illâ relicta aliud Matrimonium publicè ineunt. At cum defectus Matrimonii coram Parocho & testibus initi est occultus, potest tunc publicè ab iis probari validitas: & sic impediri aliud Matrimonium.

Si verò nullitas sit notoria, vel periculum sit, ne innotescat, sublato impedimento, novus consensus præbendus est iterum coram Parocho & testibus. Quia tunc urget ratio Decreti Trident. nam alias non posset publicè constare, nec probari validitas Matrimonii. Imò si impedimentum possit probari à duobus testibus omni exceptione majoribus, censet Sanchez tunc opus esse novâ præsentia Parocho & testium; quia lex Trident. adhuc locum habet nam alter conjux, probato impedimento, non posset impediri, ne cum alia contraheret, si convalidatio esset occulta.

Resp. II. Si Matrimonium fuerit nullum ex defectu consensûs veri in utroque, ut fiat validum, debet uterque novum consensum elicere, cum prior fuerit nullus. & utriusque consensus sit essentialis contractui Matrimonii:

debétque rñtius ille consensùs exteriùs exprimi; quia signum prioris consensùs non sufficit, cum sit tantùm signum ficti consensùs; unde opus est novo signo, quo verus consensùs exprimatur humano modo, ad quod potest sufficere copula affectu maritali facta, ex c. 2. de conjug. servor.

Quòd si Matrimonium fuerit nullum ob defectum consensùs ex parte unius tantùm, qui fictè, vel ex gravi metu injusto consensit; secundùm multos, ut fiat validum, satis est, si ille verum consensum eliciat, eùmque aliquo modo exteriùs exprimat, ùt exercendo copulam affectu conjugali; nec in comparte requiritur novus consensus, nec proinde notitia defectùs, si priorem consensum non retractaverit. Quia in hoc casu ambo contrahentes sunt personæ legitimæ ac habiles ad contrahendum, & consensus unius partis fuit verus supponiturque permanere habitualiter, utpote non retractatus, & moraliter, nam putat valere Matrimonium, & compartem habet ut conjugem, petens ac reddens debitum conjugale. Atqui ad valorem contractùs sufficit, si contrahentium consensus sint simul moraliter.

Nec obstat quòd pars quæ consensit, fortè non perseveret in consensu, adeoque nollet in eo perseverare, si sciret alteram non consensisse. Quia hoc non obstante remanet consensus: nam dissensus sub conditione ponendus non revocat priorem consensum absolutum; & aliud est *nolo*, aliud *nollem*. In praxi tamen

tamen tutius est, quòd uterque consensum renovet, si non timeatur scandalum, vel grave periculum aut incommodum.

Resp. III. Si Matrimonium fuerit nullum ob quodvis aliud impedimentum dirimens, ut fiat validum, necesse est 1. ut obtineatur dispensatio, vel per se cesset. 2. Ut interim pars nullitatis conscia non reddat debitum petenti, alioquin scienter fornicaretur. 3. Ut uterque conjux novum consensum præstet, & exterius prodat: quia utriusque prior consensus fuit nullus, cum fuerit inter inhabiles, & ceciderit in materiam illegitimam. Ergo alius legitimus non minus requiritur, quam si nullus præcessisset, nam *Non firmatur tractu temporis, quod de jure ab initio non subsistit.* Reg. Jur. 18. in 6.

Quare obtentâ dispensatione, si nullum sit periculum gravis incommodi, nullitas detegi comparti debet confusè & genericè, dicendo, v. g. se anxietatem pati propter consensum in ipsa Matrimonii celebritate datum, & Confessarium judicasse novum utrimque elici debere: nam sine hac manifestatione pars ignara nullitatis, si de novo consentiat, consentit ex errore: imo non ponit propriè novum consensum, sed præcisè renovat priorem invalidum, nec intendit novum denuo Matrimonium contrahere, cum credat jam legitimè contractum esse; sed intendit tantum ratificare prius Matrimonium, illudque confirmare, dum petit vel reddit debitum vi prioris con-

sensûs; cùm tamen prioris consensûs utpote invalidi confirmatio vel iteratio non sufficiat. Unde in literis dispensationis additur, *ut dicto conjugè de nullitate prioris consensûs certiorato, sed ita cautè, ut latoris delictum nusquam detegatur, dispenses.*

Sed gravis difficultas est, cùm per istam manifestationem timetur grave incommodum, vel periculum, aut scandalum, ut non rarò accidit. Multi doctores hanc viam proponunt, nempe ut pars impeditenti conscia partem illius ignaram blanditiis delinuat, & benè dispositam sic alloquatur: *Ita te amo, ut si non esset inter nos Matrimonium, te in conjugem acciperem, & nunc ita te accipio: tunc idem ex parte tua facis?* Si respondeat, *facio*, aut simili verbo consensum novum declaret; tunc, inquit, valebit Matrimonium; quia tunc pars ignara impeditenti novum Matrimonium vult inire, si prius non fuerit validum. Non sufficit autem si dicat, *vellem, facerem*, quia non esset consensus de præsentì absolutus. Ad clausulam dispensationis respondent eam appositam esse cum hac restrictione subintelligenda, *si fieri possit.*

Quòd si neque hoc sine gravi periculo vel scandalo fieri queat: quia scilicet si compar sit sagax, posset ex hac insueta agendi ratione conijcere aliquid tale subesse: censent non pauci partem consciam impeditenti posse sequi opinionem eorum qui dicunt tunc sufficere quòd consensum renovet interius, & perenti
con-

conjugi debitum reddat affectu conjugali, non
monitâ comparte de nullitate Matrimonii.

Verum cum hæc difficilia & dubia sint,
Confessarius ex Confessione deprehendens
pœnitens contraxisse cum impedimento diri-
mente, quòd invincibiliter ignorant, non
debet eos de eo admonere, quin prius sciat id
posse fieri sine periculo gravis incommodi,
scandali, vel peccati respectu illorum, ex c. 6.
de consang. in his autem & aliis gravibus diffi-
cultatibus consulendi sunt viri docti, sed præ-
sertim Episcopus loci.

Porrò eadem est ratio convalidandi profes-
sionem nullam, quæ Matrimonium.

TRACTATUS. DE CENSURIS ET IRREGULARITATIBUS.

CAPUT PRIMUM.

De Censuris in Genere.

Q. I. Quid est Censura?

Resp. Quid est Censura? Est pœna Ecclesiastica medica-
lis,

Oo 4